

Oppsummering av endringer i forbindelse med konsesjonssøknaden og tidligere avslag

I Olje- og energidepartementets *Retningslinjer for små vannkraftverk* (2007) heter det: ”Stortinget har vedtatt at det kan gis konsesjon for kraftverk med installert effekt mindre enn 1 MW (3 MW i Bjerkreimsvassdraget) under forutsetning at en utbygging ikke svekker verneverdiene. Dersom utbyggingen vil gå utover verneverdiene, kan NVE avslå konsesjon uten ytterligere saksbehandling. Hensynet til verneverdiene har avgjørende betydning ved konsesjonsbehandlingen og det vil derfor bare unntaksvis bli gitt konsesjon til kraftverk i vernede vassdrag”.

1. Terrenginngrep Inntaksløsning

(Sitat avslag fra OED 2014:)

Etter NVEs vurdering vil tiltaket medføre betydelige terrenginngrep. NVE viser til at rørgata krever en del sprengning og at inntaksløsningen vil gi store lokale inngrep.

1.1 Endringer i konsesjonssøknaden i forhold til avslått vedtak i 2014. «Store lokale inngrep» er ikke aktuelle i ny søknad:

Eksisterende dam vil bli benyttet som inntaksløsning, inntaket etableres uten å gjøre endringer på eksisterende konstruksjon, rør og rister tilpasses konstruksjonen slik den fremstår. Arrangement for minstevannføring med loggsystem, vil bli plassert under eksisterende betongdekke og vil bli lite synlig. Dam og tømmerrenne vil bli ivaretatt som kulturminner og oppgradert da det stedvis er stort forfall på konstruksjonene.

Etter 2014 er det bygget traktorvei og det er tatt ut skog på strekningen som ble beskrevet som «betydelig terrenginngrep» for vannveien. Rørgaten er nå planlagt nedgravd i traktorveien og eksisterende vei ned mot Lindland Natur, det blir således ingen nye inngrep i naturen for vannveien. Grøfter og veibane tilbakesføres, når røret er lagt. Vannveien vil ikke komme i konflikt med elverandsonen i forhold til tidligere planer i avslått konsesjonssøknad.

2. Slukeevne (Verna vassdrag)

(Sitat avslag fra OED 2014:)

NVE mener at hovedalternativet og alternativ 2 for Lille Lindland minikraftverk har høye slukeevner sett i forhold til middelvannføringen i det verna vassdraget. NVE mener at alternativ 3 har en slukeevne som kan være akseptabel, men at med foreslått minstevannføring er også dette vannuttaket konfliktfylt.

2.1 Endringer i konsesjonssøknaden i forhold til avslått vedtak i 2014 Slukeevne og minstevannføring er spesifisert i ny søknad:

Slukeevnen er ivaretatt i forhold til vernet vassdrag med kun 30 % av middelvannføringen noe som har blitt brukt i flere konsesjonsvedtak i vernede vassdrag tidligere. Vektet gjennomsnitt av minstevannføringen er planlagt til 181 l som tilsvarer 11.8 % av middelvannføringen.

3. Redusert vannføring i Verna vassdrag (Gjerstadvassdraget)

(Sitat avslag fra OED 2014:)

I følge tiltakshaver vil dammen ved Brenteberg kun redusere vannføringen i Gjerstadvassdraget ved lave vannføringer. NVE mener imidlertid at det er svært uheldig at Gjerstadvassdraget får redusert vannføring over en lang elvestrekning ved lave vannføringer. NVE viser til at overføringen også vil redusere vannføringen i et eksisterende vannkraftverk i Gjerstadvassdraget.

NVE mener at gjenoppføringen av dammen ved Brenteberg, som vil fraføre vann fra Gjerstadvassdraget, må anses som et nytt tiltak. NVE viser til Ot.prp. nr. 39 *Lov om vassdrag og grunnvann* (1998-1999), der det fremgår av merknadene til § 35 at nye dammer i vernede vassdrag normalt ikke skal tillates.

3.1 Endringer i konsesjonssøknaden i forhold til avslått vedtak i 2014 «Tiltak ved Brenteberg» er ikke aktuelle i ny søknad:

Konsesjonssøknaden omhandler ingen tiltak ved Brenteberg, Gjerstad vassdraget vil ikke bli berørt av utbyggingen i noen form, i forhold til dagens situasjon. Kraftproduksjonen som nå er beregnet, legger til grunn at det blir ingen endringer i vannføring som går til Gjerstad vassdraget.

4. Teknisk inngrep langs verna vassdrag

(Sitat avslag fra OED 2014:)

Departementet mener det må legges til grunn at Lille Lindland kraftverk vil ha negative konsekvenser som følge av tekniske inngrep i og langs det verna vassdraget. Videre vil utbyggingen medføre redusert vannføring på elvestrekninger i to vernede vassdrag. En ev. utbygging med redusert slukeevne vil redusere konflikten, men samtidig vil fordelene også reduseres.

Etter departementets vurdering er ulempene i form av landskapsinngrep i og langs det verna vassdraget og fraføringen av vann fra to verna vassdrag større enn det relativt beskjedne bidraget til ny fornybar energi og andre fordeler ved en utbygging.

Etter en helhetsvurdering finner departementet at fordelene og nytten ved tiltaket er mindre enn skadene og ulempene for allmenne interesser. Vilåret for konsesjon er således ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

4.1 Endringer i konsesjonssøknaden i forhold til avslått vedtak i 2014 «Dagens søknad må vurderes som nytt tiltak

- NVE mener at vann uttaket gitt i alternativ 3 i den gamle søknaden er akseptabelt, konsesjonssøknaden er nå spesifisert og minstevannføringen tilpasset.
- Vannuttaket får ingen konsekvens for Gjerstad vassdraget.
- Ingen nye installasjoner i og langs to verna vassdrag
- Vannvei og kraftstasjon er i veldig stor grad tilpasset de gamle installasjonene, som har utnyttet vannressursen i århundrer og vil være med å vedlikeholde og bevare eksisterende installasjoner for framtida.
- Kraftproduksjonen er fremdeles begrenset, lokalbefolkningen erfarer nå at elva sjeldnere går med lav vannføring, antagelig skyldes dette et våtere og mildere klima senere år. Det er grunn til å tro at kraftverket kan få noen flere driftstimer og bedre produksjon enn det beregningene viser. I Prisområde NO2 opplever vi stor variasjon i kraftpris, kraftverket vil med så lav slukeevne i forhold til middelvannføring få svært mange driftstimer, sammenlignet med et normalt elvekraftverk, som har større relativ slukeevne. Kraftverket vil således oppnå en bedre pris for produsert kraft enn elvekraftverk, som har størst produksjon ved stor nedbør, da har prisene ofte vist seg å være lavere i NO2. Ved å tilpasse utbyggingen til eksisterende konstruksjoner, inkludert felles kraftstasjonsbygning med saga, så blir kostnadene for å etablere kraftverket betydelig redusert. Fall og kraftverkseiere har i felleskap brei teknisk erfaring som vil bli benyttet som egeninnsats for at kraftverket, trass lav kraftproduksjon skal det bli et økonomisk og samfunnsnyttig godt tiltak for alle parter.

Dagens søknad må derfor vurderes som nytt tiltak i forhold til avslått søknad i 2014. Nye kriterier i forhold til verneplanen som gjelder Nærestadvassdraget er lagt til grunn.

5. Kulturminner

Eksisterende dam vil bli ivaretatt i Nærestadvassdraget. Historiske verdier av Lindlandsaga vil bli ivaretatt som kulturminne. Tømmerrenne ved inntaksmagasinet vil bli gjenoppbygget og ivaretatt som kulturminne.

Kraftverket vil bidra med kraftproduksjon for Lindland Natur og kan utvikles videre som kultur og rekreasjonsområde for allmenheten. Det er kort og bra tilgjengelig rute for å lage en kultursti som vil vise gammel og ny bruk av vannkraft på en god måte.

Kraftverket vil bidra positivt økonomisk for næringsinteressene Lille Lindland Gård/ Linland Natur og kraftverkseier i tillegg til å påta seg vedlikehold av eksisterende installasjoner.